

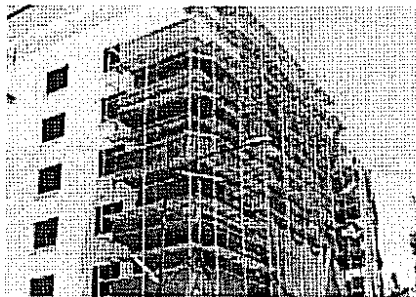

אריה בכר, מבעלי תדהר: העובדים הזרים והפלסטינים יקבעו את מחירי הדירות; הם מחזיקים את הענף על גבם

11:29 | 19.1.2011 רבית נחום-הלוי

כ-8,000 ישראלים יפוטרו השנה בענף הבניה למרות המחסור החמור בדירות" - כך אמר היום בהתבטאות נדירה, אריה בכר, מבעלי תדהר, אחת מחברות הבנייה והיזמות הגדולות במשק.

"המחסור בעובדים מקצועיים זרים בענף הבנייה, ובכלל זה כוונת הממשלה להפחית את מספר העובדים המקצועיים ל-5,000 במחצית השנה, יביא לצמצום פרויקטים, לגל של פשיטות רגל של קבלנים ולפגיעה קשה בחברות מעטפת כמו חברות לייצור בטון וחמרי בניה", הזהיר בכר.

לדבריו, "כבר כיום חברות הביצוע, ובכללן תדהר, העלו את מחירי הביצוע בעד 30% וללא מציאת פתרון מיידית למחסור בעובדים מחירי הדירות ימשיכו לעלות ולא ניתן יהיה לעמוד בהיקפי הבנייה אותם מנסה הממשלה להשיג. נוצר מצב שכיום העובדים הזרים ובעתיד גם הפלסטינים מחזיקים על גבם תעשייה שלמה בענף הנדל"ן וקצב הבנייה שלהם יקבע את מחירי הנדל"ן".

התבטאותו של אריה בכר, בעלים משותף של חברת תדהר הבונה כ-1,500 דירות ברחבי הארץ ובאירופה, נדירה. לדבריו, הענף נמצא כיום על סף קריסה ומקבלי ההחלטות צריכים להפנים את המצב.

"למרות פועלם של משרדי הממשלה להפשיר קרקעות רבות כדי להתמודד עם המחסור החריף בדירות ועליית המחירים, קבלנים רבים שוקלים האם להתחיל בכלל פרויקטים חדשים עקב חוסר הוודאות שיוכלו לעמוד בזמנים כתוצאה ממחסור חריף בעובדים בעבודות הרטובות. דבר זה יגרום לעיכוב בבנייה של אלפי דירות", אומר בכר.

"העבודות הרטובות", אליהן מתייחס בכר, כוללות בין היתר טפסונות, טיח ושלד, והן מבוצעות על ידי העובדים המקצועיים הזרים. כיום, עובדים בישראל במקצועות אלו כ-6,200 עובדים מקצועיים זרים, עליהם נשענים כ-180 אלף עובדים בענף הבנייה. לפי החלטת הממשלה, ביוני 2011 יירד מספר העובדים ל-5,000 בלבד.

מאז שהעובדים בענף, בעיקר עובדים זרים, הצטרפו להסכם הקיבוצי, התנאים שלהם טובים והם נהנים מלבד משכורות מכובדות שעשויות להגיע ללמעלה מ-10,000 שקל, גם הפרשות פנסיוניות בעוזבם את הארץ. עובדים אלה מועסקים על ידי תאגידים שהוקמו לצורך כך וכולם חברים בהסתדרות. למרות המשכורות הגבוהות בתחום, כל הניסיונות של התמ"ת, ההסתדרות ואפילו של חברות פרטיות כמו תדהר, להכשיר עובדים ישראלים למקצועות הללו, עלו בתוהו כשבפועל הוכשרו פחות מ-100 עובדים ונכון להיום הדרישה בענף היא לכ-15 אלף עובדים.

עוד אמר בכר: "אין לי חיבה לעובדים זרים ומבחינתי שלא יהיו, אבל כקבלן מי שמוכן לקחת לי עובדים צריך להסביר לי את מי אני מביא במקומם. אנחנו לוקחים ברצינות את כוונת הממשלה לבטל לחלוטין את מספר העובדים המקצועיים הזרים. בשל כך, לפני מספר שנים יזמנו פרויקט שנקרא 'אחרי לתדהר' בו הכשרנו, על חשבוננו, עובדים ישראלים לעבודה בעבודות הליבה.

הצענו דיור בחינם, הכשרה מקצועית, עבודה מובטחת ואפילו כרטיסי טיסה לחו"ל למי שיעבוד שנה בענף - קמפיין שעלה לנו כמעט מיליון וחצי שקל. למרות זאת, הצלחנו לגייס פחות מ-50 עובדים, שבודדים בלבד נשארו לעבוד שנה שלימה. זו לא עבודה לחברות מדל"ן פרטיות אלא מהלך ממשלתי שצריך לתת פתרון".

לדבריו, ההחלטה להכניס ארצה עובדים פלסטינים, לא רק שלא תפתור את הבעיה, אלא תייצר בעיות חדשות: "אנחנו שמים את עתיד הנדל"ן הישראלי בידי החלטות הרשות הפלסטינית? בהחלטה אחת הם יוכלו לעצור לחלוטין את הבנייה בכל רחבי הארץ. מעבר לכך, בכל חג או אירוע בטחוני מוטל סגר שישבית את אתרי הבנייה. גם העובדה שהעובדים הפלסטינים נאלצים לצאת לדרכם בשעות הקטנות של הלילה לא מאפשרות להם לעבוד מעבר לשעות הצהריים, כאשר אתרי הבנייה עובדים במשמרות עד שעות הערב".

משרדי הממשלה סופרים התחלות בנייה במקום סיומי בנייה

ההשלכות של המחסור בעובדות הליבה כבר בא לידי ביטוי וצפוי להחריף במשך השנה, טוען בכר. ההשלכה המיידית, לדבריו, היא גלגול העלויות על רוכשי הדירות. "מחסור בעובדים מאריך את משך הבנייה הממוצע של דירה שעלה בשנה האחרונה מ-24 חודשים לכ-30 חודשים וצפוי להמשיך לעלות לכ-36 חודשים. התארכות הבנייה גורמת לעלייה בתקורות. קבלני הביצוע, ובכללם תדהר, כבר העלו את מחירי הביצוע בכ-25%-30% - עלות המגולגלת בסופו של דבר על רוכשי הדירות".

בנוסף, מציין בכר, חברות ביצוע כבר מתמחרות את הסיכון ולפיו לא יוכלו לעמוד בזמנים בשל מחסור בעובדים וחלקן כבר שוקלות האם לקחת פרויקטים חדשים בשל כך. "בבואי לחתום על הסכמים ולהתחייב על עבודות ביצוע, אני חושב פעמיים. אני חושש מהמצב ולא יודע אם יש לי כוח עבודה, אם נספיק לעשות את העבודה בזמן. בסופו של דבר אני מתמחר את הסיכון, ולא חותם על הסכמים מבלי שאקבל מהיזמים הבטחה מעוגנת בהסכם שיש לי אפשרות להאריך את תקופת הביצוע (גרייס) מבלי שאקבל קנסות ובמקרים חריגים אף שוקלים לא לחתום על הסכמי ביצוע".

"המצב לא טוב. כיום יש קרקעות שמחכות לפיתוח, והפיתוח מתעכב. בעקבות עיכובי הבנייה, כפועל יוצא יפוטרו הרבה מאד ישראלים תומכי בנייה. רק אצלנו נפטר בעקבות זאת כ-800 איש עד חודש יולי, העוסקים בתחום הנגרות, האינסטלציה. אם המצב יימשך ככה, חברות רבות פשוט יפשוטו את הרגל".

"אני קורא לגורמי הממשלה להתעורר. משרדי הממשלה סופרים התחלות בנייה, כשבפועל צריך לספור סיומי בנייה. כשיתחילו להבין שיש ירידה חדה בסיומי הבנייה כתוצאה ממחסור חריף בעובדים, בנק ישראל ומשרד האוצר יבינו את חומרת הבעיה. אם לא יהיו עובדים עם מי נבנה? אני ולך להתחייב לדיירים ללו"ז מסויים, יתחילו לתבוע אותי כעת על דחייה בבנייה?".

דרושה תוכנית חירום ל-10 שנים

המטרה של המשלה היא להוציא לגמרי את העובדים הזרים בהדרגה עד לשנת 2013. לדברי בכר, על מנת לעמוד במחסור החריף בדירות, יש להביא מיידית כ-15 אלף עובדים מקצועיים זרים לתקופה של 10 שנים. במקביל, יש להכין תוכנית חירום לאומית שתכשיר עובדים ישראלים לעבודות הרטובות.

"כדי לשמור על משוואה של עובדים בענף הבנייה, על הממשלה לתת אמצעים שיחליפו בסופו של יום את העובדים הזרים", קובע בכר. "יש לבנות לשם כך תוכנית עבודה ל-10 שנים, כך שבמקביל להוצאתם המדורגת של העובדים

הזרים, יכנסו לעבודה עובדים מקומיים. ממשלה שמקבלת החלטה ואומרת אני לא רוצה עובדים זרים בישראל, זו רשלנות. צריך פתרון".